

Vážený pan
Mgr. Bohuslav Sobotka
Úřad vlády České republiky
nábřeží Edvarda Beneše 4
Praha 1 - Malá Strana
PSČ 118 01

Vážený pane předsedo vlády,

vláda České republiky má ve svém programu dne 8. 6. 2016 projednat bod č. 711/16 – Řešení některých oblastí u jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí a spolků působících na úseku požární ochrany. Jako členové Komory velitelů jednotek sborů dobrovolných hasičů, z.s. (dále jen „Komora velitelů“) kladně hodnotíme skutečnost, že vláda ČR je po mnoha letech ochotna se zabývat dobrovolnými hasiči. Komora velitelů je profesní organizace sdružující velitele jednotek sborů dobrovolných hasičů (dále jen „jednotky SDH“), kteří jsou odborně způsobilí a byli jmenováni v souladu s právními předpisy zřizovateli těchto jednotek. Sledujeme předkládané návrhy, každé zlepšení postavení členů jednotek SDH vítáme, avšak jsme přesvědčeni o podstatnějších prioritách pro řešení současných problémů jednotek SDH, zejména pro zabezpečení jejich členů.

Vláda ČR například na svém jednání dne 11. 5. 2016 schválila svým usnesením č. 404 návrh zákona, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“) a předložila jej Poslanecké sněmovně k projednání (sněmovní tisk č. 821/0). Součástí tohoto návrhu je i novela § 29, která zvyšuje výši nemocenské na 100% % denního vyměřovacího základu.

K výše uvedenému návrhu zákona o nemocenském pojištění byla věnována velká publicita, která vyznívá jako by se jednalo o zásadní podporu jednotek SDH. Podle internetového portálu E-pravo.cz jste uvedl: ... Při dnešním jednání kabinet do novely přidal nemocenskou pro dobrovolné hasiče. *"Pokud onemocní v důsledku nasazení, budou mít nárok na stoprocentní nemocenskou," uvedl Sobotka. Podle něj tím vláda vysílá signál, že si práce dobrovolných hasičů váží,* uvedl portál Epravo.cz. Pro komplexní posouzení dopadu této novely je však nutné uvést další podstatné informace:

1. V případě úrazu, který člen jednotky SDH utrpěl při jeho činnosti v této jednotce a v požární hlídce, již dnes je v právních předpisech stanoveno, že členovi náleží náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody způsobené úrazem a plnou výší náhrady mzdy nebo platu a plnou výší nemocenského (tedy nárok na náhradu 100%). Úraz člena jednotky je v souladu s ustanovením § 80 odst. 1 odškodňován obdobně podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů.
2. Uvedená novela přiznává pro členy jednotek SDH výši nemocenského za kalendářní den 100 % denního vyměřovacího základu v případech, kdy člen byl uznán dočasně práce neschopným nebo mu byla nařízena karanténa v důsledku toho, že se prokazatelně podílel ve veřejném zájmu na provádění záchranných nebo likvidačních prací při požáru, ekologické nebo průmyslové havárii, při povodni, vichřici nebo vyšším stupni větrné pohromy nebo při jiných mimořádných událostech jako člen jednotky Sboru dobrovolných hasičů obce povoláné operačním střediskem Hasičského záchranného sboru České republiky.

3. **Nemocenská však není vyplácena prvních 14 dnů**, protože za tyto dny je zaměstnavatelem vyplácena náhrada mzdy, přitom **náhrada mzdy nebo platu nepřísluší za první 3 takovéto dny dočasné pracovní neschopnosti**.
4. Výše uvedená náhrada mzdy nebo platu po dobu prvních 14 pracovních dnů je podle § 192 odst. 2 zákoníku práce **ve výši 60% průměrného výdělku**. Uvedená novela tak neřeší náhradu mzdy od čtvrtého do čtrnáctého dne, která zůstává stále ve výši 60% průměrné mzdy jako dosud a hradí ji zaměstnavatel, což v případě povolání operačním střediskem HZS již nebude náhrada mzdy hrazená zaměstnavatelem.
5. **Náhrada se počítá jen za pracovní dny.**

O tom, že se nejedná o zásadní podporu jednotek SDH svědčí i tisková zpráva mluvčího Ministerstva práce a sociálních věcí pana Petra Hubáně, který uvedl: „*Nově budou mít nárok na nemocenskou i dobrovolní hasiči. Podstatou návrhu je, že denní výše nemocenského při dočasné pracovní neschopnosti nebo karanténě, které vzniknou v důsledku prováděných záchranných nebo likvidačních prací, bude činit sto procent denního vyměřovacího základu. Dopad na rozpočet bude minimální, řádově v desítkách tisíc korun – přibližně 27 tisíc korun.*“ Samo ministerstvo uvedením částky 27.000,- Kč potvrzuje naše výše uvedené zjištění, že navrhovaná změna zákona, které je věnována taková publicita, bude mít jen minimální dopad na dobrovolné hasiče.

Publicita k výše uvedené změně byla naposledy podpořena článkem „Dobrovolní hasiči se nejspíš dočkají nemocenské“, který byl publikován v Právu dne 4. 6. 2016. V článku i v jeho titulku bylo uvedeno, že se jako dobrovolní hasiči dočkáme plné nemocenské. **Ale to je pravda jen z části.** Pokud je cílem odstranit rozdíl mezi příslušníky HZS a členy jednotek SDH, tak bohužel to tento návrh změny zákona o nemocenském pojištění důsledně neřeší. Nemocenská ve výši 100% bude hrazena až od patnáctého dne dočasné pracovní neschopnosti, pokud ještě nedojde k novele příslušného ustanovení zákoníku práce. A navíc to nemusí platit vůbec například u členů jednotek, jako osob samostatně výdělečně činných.

Jak jsme již uvedli výše, Komora velitelů vítá každou iniciativu, která pomůže řešit současný stav jednotek SDH. Jednotkám SDH je dle našeho názoru potřeba věnovat stálou pozornost. Jednotky SDH jsou podle § 4 odst. 1 zákona č. 238/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému v platném znění zařazeny mezi čtyři základní složky integrovaného záchranného systému vedle Hasičského záchranného sboru České republiky, Policie České republiky a poskytovatelů zdravotnické záchranné služby. Avšak v oblasti zabezpečení těchto jednotek SDH v porovnání s ostatními základními složkami jim není věnována patřičná pozornost.

Komora velitelů jen nenatahuje ruce, ale také se snaží pomoci řešit situaci dobrovolných hasičů zařazených v 7.078 jednotkách SDH, ve kterých vykonává službu 70.503 členů (nikoli 350.000). Komora velitelů navrhla nebo předložila například:

1. Návrh změny Nařízení vlády č. 38/1986 Sb. o jednorázovém mimořádném odškodnění osob za poškození na zdraví při plnění úkolů požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů (viz příloha) a návrh změny Nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků ve znění pozdějších předpisů (viz přílohy), které předložila Ministerstvu vnitra – Hasičského záchrannému sboru ČR v listopadu 2015. K našemu překvapení, dopisem ze dne 1. 2. 2016 (viz příloha), nám bylo sděleno, že o námi navrhované úpravě nařízení vlády č. 34/1986 Sb. o jednorázovém odškodnění MV-HZS v současné době neuvažuje, a že se v současné době zaměřuje na dohodnuté oblasti pro řešení některých problémů u členů jednotek SDH obcí, které byly předmětem jednání SH ČMS a MV v červnu 2015. K uvedenému sdělujeme:
 - Jsme přesvědčeni, na rozdíl od stanoviska MV-HZS, novela Nařízení vlády č. 34/1986 Sb. o jednorázovém mimořádném odškodnění členů jednotek SDH je potřebná z důvodu, že vznikl značný rozdíl v tomto odškodňování mezi příslušníky HZS a členy jednotek SDH resp. pozůstalými po těchto členech. Návrh změny je zpracován v paragrafovém znění včetně důvodové zprávy, kde je vyčíslen uvedený rozdíl. Mezi členem jednotky SDH a příslušníkem HZS činí tento rozdíl až 151.489,- Kč. Rozdíl mezi pozůstalými u čtyřčlenné rodiny je 544.470,- Kč. Přitom zatížení státního rozpočtu by bylo minimální, neboť

dlouhodobě není statisticky evidován vysoký počet úrazů popř. úmrtí členů jednotek SDH. Avšak není to hodnota 27.000,- Kč, jako u nemocenské. Je to ale úprava, která pomůže členovi jednotky nebo jeho rodině v té nejtěživější situaci jako je úraz, invalidita nebo úmrtí ve službě. Pokud vláda ČR myslí vážně pomoc dobrovolným hasičům, tak v první řadě by měla sjednotit odškodňování těchto hasičů a neměla by to odkládat, protože už nyní může být hasič, který takové odškodnění může potřebovat.

- Komora velitelů předložila návrh novely Nařízení vlády č. 352/2003 o posuzování zdravotní způsobilosti zejména z důvodu, že tato povinnost velice zatěžuje obce, zejména obce, které zřizují jednotky SDH kategorie JPO V. V současné době je povinnost posoudit zdravotní stav člena jednou za dva roky. Přitom některé jednotky SDH v průběhu tohoto období nebyly povolány ani jednou k mimořádné události. Komora velitelů navrhuje prodloužit tento interval na čtyři roky. Obce vynakládají na tato posouzení okolo 37 miliónů ročně. Přitom z dlouhodobých statistických údajů nelze objektivně určit významnou pozitivní změnu v počtu úrazů členů jednotek SDH před a po účinnosti tohoto nařízení vlády. Z těchto údajů je zřejmé, že k zásadním změnám po zavedení periodických zdravotních prohlídek nedošlo.
2. Komora velitelů vyjednala exkluzivní rámcovou smlouvu pro pojištění členů jednotek SDH. Důvodem byla skutečnost, že v současné době nejsou dostatečně legislativně chráněni. Zejména přijetí občanského zákoníku přineslo zvýšení rozsahu i výši odškodnění náhrady za škodu či újmu, včetně odpovědnosti dobrovolných hasičů. Dalším důvodem bylo zvýšení částek pro případné plnění, protože plnění podle současné legislativy není dostatečné. Zejména rizikovou skupinou jsou členové jednotek SDH, kteří mají jako hlavní činnost podnikání a jsou osoby samostatně výdělečně činné. Pokud nastane situace, že se tento člen dostane v daném roce pro stanovení vyměřovacího základu do ztráty, tak takový člen nemusí obdržet v případě úrazu náhradu za újmu žádnou. Takové případy Komora velitelů eviduje. Zákon č 133/1985 Sb. o požární ochraně v platném znění je z roku 1985, kdy byli všichni členové zaměstnání. Ale v dnešní době řešit náhrady jen s vazbou na zaměstnanecký vztah neřeší problém úplně. Právě do zákona o nemocenském pojištění by bylo vhodné zapracovat u členů jednotek SDH minimální vyměřovací základ např. s vazbou na průměrnou mzdu v národním hospodářství v nepodnikatelské sféře, jak je tomu například u jednorázového mimořádného odškodňování členů jednotek SDH. Jelikož to v současné době není uzákoněno, Komora vyjednala alespoň 300,- Kč denního odškodného pro případ úrazu. U nemocenského pojištění by bylo rovněž nutné provést novelu zákoníku práce tak, aby člen jednotky SDH pobíral i po dobu prvních čtrnácti dnů 100% náhrady mzdy, kterou by však neměl hradit zaměstnavatel, protože takový stav by mohl ohrožovat členy jednotek SDH.
 3. Komora velitelů dále navrhla smlouvu o členství v jednotce SDH, neboť podle již překonané metodiky bylo nutné reagovat na některé změny zákonů, zejména občanského zákoníku. Součástí této smlouvy je i možnost odečtu bezúplatného plnění ze základu daně z příjmů v souladu s ust. § 15 odst. 1 zákona o dani z příjmů. Za tímto účelem byla vypracována metodika pro obce. Předpokládáme, že člen jednotky SDH si bude moci odečíst částku v průměru 23.100,- Kč za rok. Co nás však překvapilo, že generální ředitel HZS genmjr. Drahošlav Ryba ve svém prohlášení ze dne 5. 5. 2016 uvedl, že „.... od této iniciativy se Hasičský záchranný sbor České republiky distancuje, **jelikož se domnívá**, že takto pojatý odpočet daní není v souladu s právní řádem České republiky a z hlediska činnosti členů jednotek sborů dobrovolných hasičů **obcí považuje tuto iniciativu za nemorální.**“ Nevíme, v čem je naše aktivita nemorální? Dále jsme přesvědčeni, že státní úředník se nemůže domnívat, ale měl by přesně uvést, v čem je tento postup v rozporu s právním řádem České republiky, když naopak § 15 odst. 1 zákona o dani z příjmů tento postup umožňuje. Jedná se tak o politické prohlášení, které není nijak odůvodněno. Komora konzultovala postup s daňovými poradci se závěrem, že navržený postup Komory velitelů je v souladu s platnou právní úpravou. Ke stejnému závěru došlo i magistrátní město Plzeň. Zarážející je i to, že dne 5. 5. 2016 bylo prohlášení GR umístěno na webové stránky HZS ČR, avšak v jiném znění (obě znění přikládáme). V původním znění tvrdil, že „*V posledních dnech byla na sbory dobrovolných hasičů a starosty obcí distribuována informace ze strany Komory velitelů jednotek sborů velitelů o možnosti daňového odečtu bezúplatného plnění od základu daně.*“ Jelikož jsme tuto informaci ani na sbory, ani na starosty obcí nedistribuovali, proto jsme se proti tomuto nepravdivému tvrzení ohradili e-

mailem ze dne 5. 5. 2016 a požádali jsme pana generálního ředitele o schůzku, na které jsme chtěli vysvětlit náš postup. Avšak do dnešního dne nedošlo ani k odpovědi, ani omluvě. Jen byl potichu změněn text tohoto prohlášení, které neobsahuje tvrzení o distribuci informace o bezúplatném plnění.

Vážený pane předsedo vlády,

pokud bude z vaší strany zájem, jsme připraveni konstruktivně pomáhat řešit otázky týkající se zlepšení podmínek jednotek sborů dobrovolných hasičů, jejich členů a pomoci i zřizovatelům těchto jednotek. Ne vše je jen o penězích a dotacích. Jak uvádíme výše, řadu překážek lze odstranit vzájemnou komunikací s těmi, kteří jsou ve výkonu služby v těchto jednotkách. Co se týče financování, tak samozřejmě potřeby jednotek SDH existují a jsou potřeba i proto, že jednotky SDH patří mezi základní složky IZS, avšak z pohledu financování to tak nevypadá. Komora velitelů spočítala, že pokud bychom stanovili životnost požárních vozidel na 15 roků, je třeba ročně vynakládat na obnovu této techniky jen u jednotek kategorie JPO II a JPO III více jak 900 miliard korun (ve výpočtu nejsou zahrnuty jednotky JPO V). Musíme však konstatovat, že současná životnost z daleka nedosahuje 15 roků. Není výjimkou, že v jednotkách jsou požární automobily s životností 30 roků a starší. K řešení jsou i další otázky, které jsme připraveni diskutovat.

Děkujeme za Váš zájem o dobrovolné hasiče ve výkonu služby a těšíme se na případnou spolupráci. Dopis zasíláme jako otevřený s ohledem na to, že jednotky SDH slouží veřejnosti a jsou financovány zejména z veřejných zdrojů.

V Plzni dne 6. 6. 2016

Vlastimil Malina
Prezident
Komora velitelů jednotek SDH, z.s.

Přílohy:

1. Zpráva publikována portálem E-pravo.cz
2. Tisková zpráva Ministerstva práce a sociálních věcí
3. Návrh změny Nařízení vlády č. 38/1986 Sb. o jednorázovém mimořádném odškodnění osob za poškození na zdraví při plnění úkolů požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů
4. Návrh změny nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků ve znění pozdějších předpisů.
5. Rámcová pojistná smlouva pro pojištění členů jednotek SDH
6. Dopis MV – Generálního ředitelství HZS ČR ze dne 1. 2. 2016
7. Návrh smlouvy o členství v jednotkách SDH s možností uplatnění bezúplatného plnění
8. Prohlášení generálního ředitele HZS ČR ze dne 17. 5. 2016 k bezúplatnému plnění – původní verze
9. Prohlášení generálního ředitele HZS ČR ze dne 17. 5. 2016 k bezúplatnému plnění – současná verze

Na vědomí:

1. Ing. Andrej Babiš, 1. místopředseda vlády ČR a ministr financí
2. MVDr. Pavel Bělobrádek, Ph.D., MPA, místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace
3. Milan Chovanec, ministr vnitra